

uk
& puk

**Puk in het
verkeer**

 **CED**
groep

Als leren je lief is



In **Uk & Puk Editie 2** werk je vanuit een open-kader-aanpak. Deze aanpak biedt zowel jou als de kinderen ruimte voor initiatieven en eigen inbreng. In dit thema richt jij de speelleeromgeving, speelhoeken en dagroutines zo in, dat je daarmee door jou zorgvuldig geplande doelen aanbiedt.

Je geeft de kinderen de vrijheid om hun eigen spel te spelen en eigen keuzes te maken tussen de hoeken en de activiteiten daar. Als professional ondersteun jij de interacties en exploraties van kinderen in die rijke omgeving en daag je ze uit om nieuwe ontwikkelingsstappen te maken. Juist jouw actief begeleidende rol als professional is voor de effectiviteit van spelend leren ontzettend belangrijk!

Inleiding

Wat ga je doen?

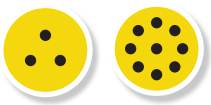
In dit themakatern staat ‘verkeer en vervoer’ centraal. De kinderen ontdekken spelenderwijs welke vervoersmiddelen er zijn, welke geluiden ze maken en ze spelen verkeerssituaties na. Ze ontdekken het verkeersplein en het verkeer. Puk heeft regelmatig hulp nodig. Zo is hij ineens verdwenen, heeft hij hulp nodig om over te steken, moet zijn fiets gepoetst worden en wil hij een ritje maken met de bus of trein. De kinderen helpen Puk telkens met een ander ‘probleem’ en ontdekken verschillende verkeerssituaties en verschillende typen vervoer. Het verkeersplein is de centrale themahoek, die je gedurende het thema samen met de kinderen steeds verder uitbreidt.

Het aanbod in Uk & Puk

Uk & Puk biedt het volgende aanbod:

- Suggesties voor het inrichten van een rijke speelleeromgeving
- Suggesties voor het inpassen van de dagelijkse routines (zie [Doelenschema](#), pagina 8)
- Suggesties voor passende interactievaardigheden
- 8 themagerichte activiteiten voor baby’s en jongste dreumesen (0 tot 1,5 jaar)
- 6 Kern- en 12 Keuzeactiviteiten met dreumesen en peuters (1,5 tot 4 jaar)

De activiteiten voer je uit in een **kleine groep** (3 tot 6 kinderen) of in een **grote groep** (7 tot 16 kinderen).



Het is de bedoeling dat je per week minimaal één baby-activiteit, één Kern- en één gekoppelde Keuzeactiviteit uitvoert. Op die manier kun je gedurende zes weken een thema inzetten.

Iedere week herhaal je de individuele activiteiten en de activiteiten in de kleine groep, steeds met een ander kind of groepje kinderen.

De aanpak

In de [Gebruikswijzer](#) lees je hoe je met Uk & Puk opbrengstgericht werkt. Aan de start van dit thema maak je een themaplanning met de informatie die je hebt over je groep wat betreft:

- de samenstelling van de groep;
- een thema-evaluatie;
- de inrichting van je speelleeromgeving;
- de data die je verzameld hebt.

De activiteiten in dit thema zijn geen doel op zich, maar vormen een middel om vanuit het thema jonge kinderen te stimuleren in hun ontwikkeling. Alle activiteiten samen vormen de basis voor de fase ‘Doen’ van opbrengstgericht werken.

Je kunt dit thema flexibel inzetten. Je kiest activiteiten die aandacht schenken aan de doelen waar je met jouw groep aan wilt werken. Binnen de activiteiten zijn naast de hoofddoelen suggesties te vinden voor het werken aan andere doelen. Zo kun je de activiteiten op ieder moment aanpassen aan de behoeften van je groep. Houd rekening met verschillende ontwikkelingsniveaus:

Leeftijd	Focus op
0 tot 1,5 jaar	Ervaringen opdoen
1,5 tot 2,5 jaar	Ervaringen uitbreiden en vaardigheden oefenen
2,5 tot 4 jaar	Vaardigheden toepassen en vaardigheden uitbreiden

Pas deze leeftijdsindeling flexibel toe.

Het is belangrijk dat je dit thema laat aansluiten bij enerzijds de ontwikkelingsbehoeften van de kinderen en anderzijds hun belevingswereld. In interactie met de kinderen bepaal jij het verloop van de activiteiten. Zo sluit jij aan bij de ontwikkelingsbehoeften van de groep, ontstaat er autonomie voor jou én is er ruimte voor inbreng van het kind, waardoor de betrokkenheid bij de activiteiten groot is.

Hoe pas je het aanbod aan, aan het ontwikkelingsniveau?

Dit leggen we uit aan de hand van [Keuzeactiviteit 1.1](#).
[Wandelen in de wijk:](#)

0 tot 1,5 jaar Laat de baby's geluiden rond verkeer en vervoer horen en het verkeer bekijken. Benoem wat je ziet. Praat tegen de baby's en maak oogcontact.

1,5 tot 2,5 jaar Wandel met de kinderen door we wijk en praat over wat je tegenkomt. Stel open (denk)vragen: *Waar komt het geluid vandaan, denk jij?* of: *Zullen wij het geluid van die auto nadoen?* Breid deze ervaringen uit: *Wat voor geluid maakt een fiets eigenlijk?* Introduceer simpele verkeersregels: *Het stoplicht staat op rood, dus we wachten even.*

2,5 tot 4 jaar Voer tijdens het wandelen spontane gesprekken met de kinderen over de verkeersregels: *Het licht is groen. Wat moeten we doen? Wat betekent dit bord eigenlijk? Wie mag er allemaal op de stoep? Wie mag er op de weg?* Speel in op hun interesses, dat werkt motiverend!

Wat doe je ter voorbereiding?



Lees dit katern door.



Verzamel alle materialen. Bekijk wat al aanwezig is. Schakel ouders in bij het verzamelen van materialen.



Bekijk welke doelen centraal staan. Bedenk welke kansen er liggen om deze doelen aan bod te laten komen en pas de inrichting erop aan. Houd rekening met de diversiteit van jouw groep.



Bekijk op welke manier je taal uitlokt, bijvoorbeeld via taal-denkgesprekken.



Bepaal hoe je de woorden in de dagelijkse routines terug laat komen.



Maak een themaplanning. Ga uit van de ontwikkelingsbehoeften van jouw groep. Welke doelen hebben prioriteit en wat leeft bij de kinderen?

- Een thema duurt zes weken. Plan wekelijks minimaal twee activiteiten in: één Kern- en één gekoppelde Keuzeactiviteit.
- Zorg ervoor dat elk kind alle activiteiten minimaal één keer doet. Houd ruimte voor herhaling.
- Maak onderling een taakverdeling: wie doet wat?

OW Oriëntatie op jezelf en de wereld

Kansen creëren via Kern- en Keuzeactiviteiten

Jij en de ander Gevoelens, wensen, opvattingen – Samenleven – Samenwerken – Relaties en seksualiteit	1 2.1
De samenleving Veilige leefomgeving – Organisatie – Wonen, werken, recreëren – Verkeer – Consument zijn – Culturele diversiteit	1.1 2.1 5.2 6 6.2
De ruimte om je heen De aarde – Weer, klimaat, hemellichamen – Inrichting van de ruimte – Landbouw, industrie en logistiek	3.1

Dagelijks kansen grijpen

- Hang afbeeldingen van voertuigen op bij de verschoontafel. Praat erover tijdens de verzorgmomenten.
- Bespreek het handen wassen voor het eten. Vergelijk het met auto's wassen. Praat over het nut ervan.
- Hang binnen verkeersborden, pijlen of stoplichten op, bijvoorbeeld bij de wc of bij de hoeken. Stel vragen: *Waar gaat die pijl naartoe? Hoe komen we veilig over?*
- Praat tijdens het eten over afval: *Waar hoort het in, waar gaat het heen?*

DG Digitale geletterdheid

Kansen creëren via Kern- en Keuzeactiviteiten

ICT Basisvaardigheden Kennismaken met digitale apparaten	1.1 4 5.1 6.1
--	------------------

Dagelijks kansen grijpen

- Laat kinderen zelf foto's maken met de telefoon, tablet of camera en bekijk ze samen.





1,5-4
JAAR

Activiteiten voor dreumesen en peuters

1

Kernactiviteit 1

Puk op het verkeersplein

Wat ga je doen?

De kinderen verkennen de themahoek *het verkeersplein*.

Waar werk je aan?

- OW** De kinderen ontdekken het verkeersplein en nemen samen deel aan het verkeer.
- SE** De kinderen beleven er plezier aan met een ander om te gaan. Ze spelen met en naast elkaar in eenzelfde situatie.
- T** De kinderen voeren gesprekjes en breiden hun woordenschat uit.
- M** De kinderen oefenen diverse bewegingen op het verkeersplein (o.a. lopen, rennen, springen, fietsen, stappen).

Wat heb je nodig?

- Stoepkrijt
- Blokken of andere obstakels
- Hoepels
- Tunnels (indien beschikbaar)
- Optioneel: kegels of hoedjes
- Speelgoedauto's en/of loopfietsen



Hoe bereid je voor?

Teken op het plein met stoepkrijt een parcours: twee weghelften, zijwegen en kruisingen. Zet loopfietsen of speelgoedauto's klaar. Gebruik ook skippyballen, kegels, hoepels, tunnels of blokken. Teken een parkeerplaats met verschillende vakken. Zet Puk op een fiets op het verkeersplein. Tape of plak een paar pijlen richting de buitendeur. Maak eventueel met kleine schoentjes modderafdrukjes richting de deur naar buiten. Breid tijdens dit thema het verkeersplein samen steeds verder uit. Welke ideeën hebben de kinderen hiervoor? Focus in het begin op 'de weg' en voeg later elementen toe, bijvoorbeeld:

- Een wasstraat (Keuzeactiviteit 2.1)
- Een zebepad (Keuzeactiviteit 5.2)
- Een stoplicht (Kernactiviteit 5)
- Verkeersborden (Keuzeactiviteit 5.1)
- Een rotonde

Belangrijke woorden

de auto	de fiets	lopen
parkeren	pas op!	rijden
de stoep	de weg	



Introductie

Kijk de kring rond. Vraag: *Zit iedereen op zijn stoel? Wie missen we?* Op de stoel van Puk ligt zijn rugzak. *Waar kan Puk zijn?* Laat de kinderen zoeken in de ruimte. Wijs ze op de pijlen richting de deur. Zien ze de modderige voetstapjes? *Van wie zijn die? Waar gaan ze heen? Zullen we ze eens volgen?*

Kern

Volg samen de aanwijzingen naar buiten. *Kunnen jullie Puk vinden?* Wijs eventueel: *Daar! Hij zit op een fiets.* Puk vertelt dat hij benieuwd is waar de weg naar toe gaat. Vraag wat de kinderen zien op het plein en laat ze hierover vertellen. Er zijn auto's, er is een weg en een stoep. Stel vragen als: *Hmmm, waar mag ik nu fietsen? En waar mag ik wandelen? Hoe kom ik veilig naar de overkant?* Laat de kinderen vervolgens op hun eigen manier het verkeersplein ontdekken, met of zonder voertuig. Maar: *pas op!* Er staan allemaal dingen op de weg.

Afsluiting

Parkeer samen met de kinderen en Puk de voertuigen in de parkeervakken. Blik binnen terug op de activiteit. Stel uitnodigende vragen: *Hoe vond jij om op de weg te rijden? Hoe zorg je dat auto's en fietsen niet botsen?* Laat de kinderen vrijuit vertellen over hun ervaringen op het verkeersplein. Benoem belangrijke woorden en verduidelijk ze in verschillende contexten. Vertel dat de kinderen de komende tijd nog lekker veel op het verkeersplein mogen spelen.

Interactievaardigheid Respect voor autonomie

Tijdens deze activiteit bepalen de kinderen zelf hoe ze het verkeersplein willen ontdekken. Laat ze vrij hun 'voertuig' kiezen en respecteer dat niet elk kind even snel het verkeersplein op wil. Geef elk kind het gevoel dat het mag zijn wie het wil zijn en dat het er toe doet wat hij wil.

Intensief

Begeleid de kinderen om het parcours te verkennen en laat eenvoudige regels aan bod komen: *Wacht tot andere kinderen zijn overgestoken.* Of doe voor hoe je goed kijkt of de weg vrij is.

Verdiept

- Moedig de kinderen aan om tijdens het rijden of wandelen de obstakels te omzeilen.
- Introduceer eenvoudige verkeersregels tijdens het spel: *stoppen bij een rood 'stopteken' of wachten op een groen licht voordat ze verder gaan.*

Suggesties

- R** De kinderen parkeren de auto, fiets of step in het juiste vak. Markeer parkeerplaatsen met plaatjes, kleuren of nummers en plak die ook op de auto's of loopfietsen.
- KO** De kinderen spelen 'stoplicht' met een groen, oranje en rood vel papier.



1.1

Keuzeactiviteit 1.1

Wandelen in de wijk



Hoe bereid je voor?

Bedenk een passende, korte wandelroute: *waar kom je verkeersborden, een fietspad en voertuigen tegen? Zorg dat alle kinderen hun jas en schoenen aan hebben.*

Belangrijke woorden

het (verkeers)bord	de foto	het (stop)licht
lopen	de stoep	de straat
wachten	de weg	

Wat ga je doen?

De kinderen verkennen het verkeer tijdens een wandeling in de wijk.

Waar werk je aan?

- OW** De kinderen nemen deel aan het verkeer en oefenen om zich veilig te gedragen. Ze zijn bezig met de inrichting en indeling van een ruimte (*het verkeersplein*).
- T** De kinderen maken kennis met nieuwe woorden en gebruiken die.
- DG** De kinderen maken kennis met digitale apparaten.

Wat heb je nodig?

- Een fotocamera (of een tablet of smartphone)

Beschrijving

Maak met Puk en de kinderen een korte wandeling in de wijk. Benoem de verkeersobjecten die je tegenkomt en maak er foto's van. Ga uit van de interesse van de kinderen. Waar maken ze graag een foto van? Stel denkvragen: *Wie weet wat dat is? Waarom zijn er eigenlijk stoplichten? Wanneer mogen we oversteken? Wanneer moeten we wachten? Wij lopen op de stoep. Doen we dat goed?* Laat de kinderen om beurten zelf een foto maken. *Misschien wil Puk ook wel op de foto!* Print na de wandeling de foto's uit en hang ze binnen op, op ooghoogte van de kinderen. Blik samen terug op de 'verkeerswandeling', bekijk de foto's en herhaal de woorden.



Hoe bereid je voor?

Maak een speurkaart met negen vakjes. Zet in elk vakje een foto van een (verkeers)voorwerp dat je in de buurt kunt tegenkomen (een verkeersbord, stoplicht, auto, brommer, zebrapad, fiets, stoep). Gebruik eventueel eerder gemaakte foto's in dit thema. Print voor elk kind een speurkaart uit. Zorg voor voldoende potloden.

Belangrijke woorden

de foto	het (verkeers)bord
de kleur	de speurtocht
speuren	stempelen/kruisen
het verkeer	zoeken

Wat ga je doen?

De kinderen gaan tijdens een speurtochtwandeling op zoek naar verkeerssituaties.

Waar werk je aan?

- R** De kinderen maken kennis met de telrij en het tellen van kleine hoeveelheden.
- OW** De kinderen nemen op een veilige manier deel aan het verkeer.

Wat heb je nodig?

- Zelfgemaakte speurkaarten
- Potloden

Beschrijving

Geef elk kind een speurkaart. Benoem samen de voorwerpen op de foto's. Vertel wat jullie gaan doen: *We gaan samen naar buiten, een stukje wandelen in de wijk. We gaan speuren naar verkeer en vervoer. Als je een voorwerp van je speurkaart ziet, kruis je dit aan (of stempel je dit af). Als je alles hebt gevonden, ben je een echte meesterspeurder!*

Moedig de kinderen tijdens het wandelen aan om te praten over wat ze zien, bijvoorbeeld de kleur van een bord. Vraag door en probeer met elkaar nieuwe dingen te ontdekken. Tel tussendoor samen hardop hoeveel vakjes de kinderen al aangekruist hebben en hoeveel ze er nog moeten vinden.

uk
& puk